

N:o 35.

Af herr **Berggren, Emil**, om ökning af norrländska afdikningsanslaget m. m.

I bilaga till 1908 års statsverksproposition, nionde hufvudtiteln pag. 403, föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen bland annat

att på extra stat för år 1909 ställa till Kungl. Maj:ts förfogande, under benämning norrländska afdikningsanslaget, till understödjande, medelst statsbidrag utan återbetalningsskyldighet, af myrutdikningar och vattenaftappningar inom Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, vare sig ändamålet med arbetsföretaget är uppodling af till åker eller äng lämplig jord eller minskning af frostländighet för närliggande bygd, ett belopp af 700,000 kronor.

A pag. 396 lämnas en uppgift på det antal företag och på summan af för dessa begärda anslag, som den 1 oktober 1907 voro beroende af granskning och pröfning hos kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och kungl. landtbruksstyrelsen. Här af framgår, att från Västernorrlands län funnos 40 st. ansökningar med begärda anslag af... kronor 87,100
 från Jämtlands län 53 st. ansökningar med begärda anslag af » 662,800
 från Västerbottens län 281 st. ansökningar med begärda anslag af » 1,373,300
 från Norrbottens län 100 st. ansökningar med begärda anslag af » 551,900
 Summa 474 st. ansökningar med begärda anslag af kronor 2,675,100

Till jämförelse meddelas, att till den 15 oktober 1906 inkommit från

förenämnda fyra nordligaste län 307 st. ansökningar med begärda anslag af 2,093,700 kronor.

En väsentlig ökning af ansökningar om anslag såväl till antal som i belopp har således ägt rum; och ehuru 1907 års Riksdag, på framställning af Kungl. Maj:t, välvilligt höjde anslaget från 500,000 till 700,000 kronor, framgår tydligt, att denna anslagssumma icke på långt när fyller behovet, utan har till följd, att sökta anslag icke kunna beviljas på flera år, ja ända till 3—4 år efter det de begärts, eller först då »turen kommer».

Detta förhållande måste helt naturligt menligt inverka på intresset för torrläggning af vattendränkta marker inom ifrågavarande nordliga bygder; och i det län, jag har äran representera, råder en allmän undran, hvarför så lång tid åtgår, innan ett anslag kan erhållas.

Att detta oakadt kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och kungl. landtbruksstyrelsen icke hos Kungl. Maj:t gjort framställningar om högre anslag, angifves vara, dels att Riksdagen så nyligen som 1906 höjt anslaget från 500,000 till 700,000 kronor, dels det påståendet, att »ett ytterligare forceradt arbete med myrutdikningar ej torde vara lämpligt, särskildt af det skäl, att det redan flitigt bedrifna dikningsarbetet föranledt öfverdrifven höjning af arbets- och dagsverksprisen i orterna».

Visserligen är det sant, att arbets- och dagsverksprisen under de senare åren stigit oerhördt, men detta hafva de gjort äfven å orter, där ingen afsevärd dikning förekommit, och torde därför bero af helt andra orsaker. Dikningsarbetena i öfre Norrland — såväl enskilda som de med statsmedel understödda — utföras i regel af intressenterna själfva med eget folk. Då lejda arbetare användas, utgöras dessa vanligtvis af sådana inhysingar och backstugusittare, hvilka icke pläga hafva anställning vid större arbetscentra. Klart är dock, att deras dagsverkspris stiger i proportion med arbetsprisen i öfrigt.

I statsverkspropositionen omförmälas jämväl under senare åren från vetenskapligt håll framkomna åsikter, att myrutdikningar ej skulle hafva den nytta med sig för frostländighetens minskande inom närliggande trakt, som den jordbrukande befolkningen allmänt och såvidt jag känner utan undantag anser. Ehuru jag fullt och utan tvekan ställer mig på de »praktiska människens» sida, torde det ej vara behöfligt att nu ingå närmare på denna fråga. Vare det nog sagdt, att bevis kunna företes, att efter afdikning af angränsande myrmark potatis och korn erhållits mogna å fast mark, där så förut ej skett, utan att myren blifvit odlad.

Det är emellertid glädjande, att en utredning af detta viktiga spörsmål kommer till stånd — men för anvisande af medel till det s. k. norrländska afdikningsanslaget erfordras den icke.

Det norrländska afdikningsanslaget har lyckligtvis, enligt Riksdagens beslut, numera till ändamål att understödja myrutdikningar icke blott för minskning af frostländigheten utan äfven för uppodling af till åker och äng lämplig jord; och detta är en välsignad sak, ty äfven om det skulle kunna bevisas, att myrutdikningar ej hafva den nytta för frostminskningen, som allmänheten förut ansett, så måste ändock de norrländska myrarna så småningom utdiknas såväl för odling till åker och äng som till betesgång och förbättrad skogsväxt. Ingen bör tro, att våra relativt fattiga norrländska jordbrukare skulle ikläda sig så stora arbeten och kostnader, som nu sker, om det ej vore till förmån för deras jordbruk och därmed till landets utveckling.

Om staten — möjligen på vetenskapsmännens inrådan — föredrager att skynda långsamt med utdikningar af sina egna sumpmarker, så torde det *icke* vara lämpligt att hämma de norrländska jordbrukarnes rådande ifver att genom utdikning af sina myrar utveckla sitt jordbruk. Detta sker genom att i flera år fördröja anvisandet af ett sökt anslag.

Det vore ju i annat fall lämpligare att tills vidare inställa alla undersökningar och ej upprätta några nya arbetsplaner, förrän erforderliga medel funnes tillgängliga.

Om jag således, såsom af det föregående torde framgå, anser, att ökade medel erfordras till det norrländska afdikningsanslaget, så anser jag likväl icke lämpligt, att det årliga anslaget för närvarande höjes, men att ett belopp för ett eller två år utöfver detta anslag anvisas så stort, att de nu sedan flera år hos vederbörande myndigheter inneliggande ansökningarna om statsunderstöd till myrutdikningar må efter vederbörlig granskning och pröfning under närmaste framtiden kunna beviljas.

Då emellertid det arbete, som kräfves för granskning af det stora antal utdikningsplaner, som ineligger, 474 st., utom dem, som efter den 1 oktober 1907 ytterligare inkommit, ej inom en begränsad tid af 1—2 år kunna medhinnas af den arbetskraft, som nu finnes hos kungl. landtbruksstyrelsen, torde medel äfven böra anvisas till afföning af en extra eller biträdande öfveringenjör eller på annat sätt, som kan finnas lämpligt.

På grund af hvad sålunda anförts vågar jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen för år 1909 täcktes, utöfver det af Kungl. Maj:t äskade norrländska afdikningsanslaget 700,000 kronor, för samma ändamål anvisa ett belopp af en million kronor och medgifva,

att hälften af denna summa finge för sagda ändamål disponeras redan detta år, samt

att vid bifall till ofvanstående förslag för anställande af den extra arbetskraft, som kan finnas erforderlig, hos kungl. landtbruksstyrelsen för år 1909 anvisa ett förslagsanslag till belopp af 8,000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1908.

Vördsammast

Emil Berggren.

N:o 36.

Af herr **Trapp**, med förslag till ändrad lydelse af 1 och 12 §§ i lagen om skydd för varumärken den 5 juli 1884.

I alla länder erkännes det vara en statsplikt att medelst lagstiftningsåtgärder skydda allmänheten mot svikligt förfarande i handel och att öfvervaka gällande lagars efterlefnad. Med afseende på mått, mål och vikt äro bestämmelserna noggranna, och äfven öfvervakandet af öfverträdelse däraf väl ordnad. Likaledes förefinnas straffbestämmelser för obehörigt användande af annans namn och egendom.

Ständigt uppfinnas dock nya sätt att kringgå gällande författningar, och lagstiftarne måste då söka att genom nya åtgärder förhindra bedrägliga förfaranden. Af sådan anledning har under senare tid hos oss varumärkeslagen tillkommit. Och väl har den kompletterats ett par gånger, men det torde icke kunna med fog bestridas, att ännu ofullständigheter och bristfälligheter vidlåda densamma.

Enligt § 1 i varumärkeslagen tillerkännes näringsidkare »rätt att såsom varumärke begagna sitt namn eller sin firma eller namnet å honom tillhörig fast egendom» samt att genom registrering enligt lagen »förvärfva uteslutande rätt att begagna särskildt varumärke, för att i den allmänna handeln skilja sina varor från andras». Men genom mom. 2 samma paragraf